

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 435/2015-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 66/2014 z 27. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 66/2014 a jeho rozsudkom z 27. januára 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 29. mája 2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal proti advokátovi [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“) žalobu o náhradu škody spôsobenej žalovaným nekvalitným poskytovaním právnej pomoci a neplnením povinností advokáta v zmysle Advokátskeho poriadku.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 84/2009 z 20. marca 2014 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Následným rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 66/2014-261 z 27. januára 2015 doručeným sťažovateľovi 8. apríla 2015 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Sťažovateľ považuje rozsudok krajského súdu za nezákonný, nesprávny a ústavne neudržateľný.

Na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 65/2002 prebiehal súdny spor medzi sťažovateľom ako žalobcom a žalovanou [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“) o neúčinnosť darovacej zmluvy. V tomto spore zastupoval sťažovateľa žalovaný ako advokát. Sťažovateľ poskytol otcovi [REDACTED] 20. marca 1999 pôžičku 38 000 Sk na odkúpenie bytu od mesta Prešov. Pôžička mala byť vrátená do 31. marca 2000. Z vypožičanej sumy otec [REDACTED] skutočne byt odkúpil, avšak následne 2. septembra 1999 už ako vlastník tento byt podaroval [REDACTED], ktorá ho potom 20. februára 2002 odpredala [REDACTED]. Otec [REDACTED] požičané peniaze nevrátil a podarovaním bytu v prospech [REDACTED] sa zbavil jediného majetku, predajom ktorého by bolo možné dosiahnuť splatenie jeho dlhu voči sťažovateľovi. Vzhľadom na túto situáciu a s poukazom na ustanovenie § 42a Občianskeho zákonníka sťažovateľ požadoval vyslovenie právnej neúčinnosti darovacej zmluvy o prevode bytu uzavretej medzi [REDACTED] ako obdarovanou a otcom [REDACTED] ako darcom.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 12 C 65/2002-82 z 27. januára 2005 bola vyslovená právna neúčinnosť darovacej zmluvy, avšak rozsudkom krajského súdu č. k.

7 Co 102/2005-115 z 20. apríla 2006 bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá.

Hoci sťažovateľa zastupoval ako advokát žalovaný, napriek tomu mu nedoručil zmeňujúci rozsudok krajského súdu, proti ktorému bolo prípustné dovolanie. Pritom podľa sťažovateľa vzhľadom na doterajšiu judikatúru všeobecných súdov a ústavného súdu sa dalo očakávať, že dovolanie by bolo úspešné.

Okresný súd a krajský súd odlišným spôsobom vyložili pojem „vymáhateľná pohľadávka“ uvedený v ustanovení § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Kým podľa okresného súdu za vymáhateľnú pohľadávku treba považovať takú pohľadávku, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom, podľa krajského súdu treba za vymáhateľnú pohľadávku považovať pohľadávku už judikovanú, teda právoplatne priznanú.

Sťažovateľ je toho názoru, že žalovaný tým, že neinformoval sťažovateľa o obsahu rozsudku krajského súdu a tento mu ani neposkytol, znemožnil mu podanie dovolania. Spôsobil mu tak škodu, ktorej náhrada však nebola všeobecnými súdmi priznaná, čím došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru.

Sťažovateľ pre úplnosť poukazuje napokon na to, že 30. marca 2001 podal žalobu proti otcovi [REDAKOVANÉ] o vrátenie pôžičky 38 000 Sk. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 13 C 87/2002 a bolo zastavené pre úmrtie otca [REDAKOVANÉ], po ktorom zostal iba nepatrný majetok, ktorý nikto nezdedil. Uznesenie o zastavení konania sa stalo právoplatné 22. novembra 2002.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajskému súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 66/2014-261 zo dňa 27.1.2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 66/2014-261 zo dňa 27.1.2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

II.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 66/2014-261 z 27. januára 2015 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 84/2009-239 z 20. marca 2014. Podľa názoru krajského súdu odporovacia žaloba je právnym prostriedkom slúžiacim na uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní. Už z toho, ako je vymedzený zmysel odporovacej žaloby, vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t. j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Odporovacej žalobe teda možno vyhovieť len vtedy, ak pohľadávka veriteľa bola vymáhateľná v dobe rozhodovania súdu. Vymáhateľnou pohľadávkou treba rozumieť takú pohľadávku, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou. Keďže o takýto prípad nešlo (sťažovateľ exekučný titul nemal), treba záver okresného súdu o predpokladateľnej neúspešnosti odporovacej žaloby považovať za správny. Zároveň to znamená, že neexistuje príčinná súvislosť medzi pochybením žalovaného ako advokáta (opomenutím informovať sťažovateľa o obsahu odvolacieho rozsudku a o možnosti podať dovolanie) a tvrdanou škodou (sumou, ktorú by sťažovateľ vymohol v prípade úspešnosti žaloby o neúčinnosť darovacej zmluvy v dovolacom konaní).

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani

právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podstatou argumentácie sťažovateľa je, že v prípade podania dovolania proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 102/2005-115 z 20. apríla 2006 by bol v spore o neúčinnosť darovacej zmluvy úspešný, pretože existujúca judikatúra všeobecných súdov a ústavného súdu dávala za pravdu jeho právnomu názoru, podľa ktorého vymáhateľná pohľadávka nie je totožná s judikovanou pohľadávkou. Dovolanie však nemohol podať v dôsledku protiprávneho postupu žalovaného ako advokáta, ktorý ho o doručení rozsudku krajského súdu a o jeho obsahu neinformoval.

Podľa názoru ústavného súdu treba podstatu argumentácie krajského súdu v spojení s argumentáciou okresného súdu považovať za dostatočnú a presvedčivú. Žiadne známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti nevykazuje. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný právny názor, neznamena sama osebe porušenie jeho označených práv.

Zodpovedá skutočnosti, že judikatúra najvyššieho súdu v otázke výkladu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je jednotná. Väčšinou sa prikláňa k interpretácii, ktorú si osvojil aj krajský súd, avšak existujú aj rozhodnutia vykladajúce tento pojem tak ako sťažovateľ.

Z pohľadu ústavného súdu vzhľadom na špecifické okolnosti tohto prípadu nie je potrebné uvedený výkladový problém zásadným spôsobom riešiť. Zo skutkového stavu veci totiž vyplýva, že konanie o žalobe sťažovateľa voči otcovi [REDACTED] o vrátenie pôžičky 38 000 Sk bolo zastavené, keďže otec [REDACTED] v priebehu konania zomrel ako nemajetný, v dôsledku čoho po ňom nikto nededil. Tým z hľadiska hmotnoprávneho došlo nepochybne k zániku pohľadávky sťažovateľa voči otcovi [REDACTED] (§ 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). To bez ďalšieho znamená, že by sťažovateľ nemohol byť pri vymáhaní pohľadávky úspešný voči prípadným do úvahy prichádzajúcim dedičom. Táto skutočnosť sama osebe postačuje pre záver o neexistencii príčinnej súvislosti medzi porušením advokátskych povinností žalovaného advokáta a škodou vzniknutou sťažovateľovi.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2015